

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบพรรณนา (descriptive research) โดยวิธีการสัมภาษณ์ ตามแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ใช้แรงงานเกี่ยวกับการประกันสุขภาพตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันสุขภาพตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 และศึกษาความแตกต่างระหว่างระดับความคิดเห็น กับปัจจัยด้านเพศ สถานภาพการสมรส รายได้ สวัสดิการการรักษาพยาบาลที่เคยได้รับก่อนมีการประกันสังคม ขนาดของโรงงาน และความพึงพอใจต่อสถานพยาบาลตามโครงการประกันสังคม

ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้ใช้แรงงานในโรงงาน ของจังหวัดเชียงใหม่ เลือกศึกษาโรงงานแบบเจาะจง (purposive sampling) เพื่อให้มีความแตกต่างระหว่างขนาดของโรงงานโดยใช้หลักเกณฑ์กำหนดขนาดตามการจ้างแรงงาน โรงงานขนาดใหญ่ คือ โรงงานที่มีการจ้างแรงงานมากกว่า 200 คนขึ้นไป ได้แก่ โรงงานเชียงใหม่สตาลักษณ์ อำเภอสันกำแพง โรงงานขนาดกลางคือ โรงงานที่มีการจ้างแรงงาน 51-200 คน ได้แก่ โรงงานสุรทินย์เวียงพิงค์ อำเภอสันทราย และโรงงานขนาดเล็กที่มีการจ้างแรงงานไม่เกิน 50 คน ได้แก่ โรงงานดอยสะเก็ดคอนกรีต อำเภอดอยสะเก็ด โดยโดยคุณสมบัติของประชากรที่ศึกษาดังนี้

1. เป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533
2. มีอายุระหว่าง 15 - 60 ปี ทั้งเพศชายและหญิง
3. ยินดีและเต็มใจให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยการจับฉลากแบบไม่มีการทดแทน (simple random sampling without replacement) จากผู้ใช้แรงงานของแต่ละโรงงาน โรงงานละ 40 คน เท่า ๆ กัน รวมเป็น 120 คน

ลักษณะทั่วไปของโรงงาน

1. โรงงาน เชียงใหม่สุดาลักษณ์ จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ 99/9 บ้านหนองโค้ง ถนนเชียงใหม่ - สันกำแพง ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีผู้ใช้แรงงาน 453 คน เป็นหญิง 204 คน ชาย 249 คน โรงงานผลิตเครื่องเรือนแกะสลัก จำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ ประกอบแผนกต่าง ๆ จำนวน 3 แผนก ได้แก่

- 1.1 แผนกช่างไม้
- 1.2 แผนกช่างแกะสลัก
- 1.3 แผนกช่างสี

2. โรงงานสุราทิพย์เวียงพิงค์ เป็นโรงงานสุราของกรมสรรพสามิต โดยมีบริษัทสุราทิพย์เวียงพิงค์ จำกัด เป็นผู้ดำเนินการ ตั้งอยู่เลขที่ 315 หมู่ 4 บ้านร่มหลวง ถนนสันทราย-พร้าว ตำบลแม่แฝกหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีผู้ใช้แรงงานทั้งหมดจำนวน 129 คน เป็นชาย 73 คน เป็นหญิง 56 คน โรงงานผลิตสุราขาว 35 - 40 ดีกรี สุราผสมเขียงขุน 35 ดีกรี สุราผสมพิเศษ หงส์เงิน 35 ดีกรี และสุราผสมพิเศษ แสงทิพย์ 40 ดีกรี จำหน่ายในเขต 6 จังหวัดภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย น่าน ลำพูน แม่ฮ่องสอน และลำปาง ประกอบด้วยฝ่ายต่าง ๆ จำนวน 4 ฝ่าย ได้แก่

2.1 ฝ่ายผลิตประกอบด้วย แผนกสำ แผนกวิทยาศาสตร์ แผนกบรรจุสุรา และแผนกกำจัดน้ำเสีย

2.2 ฝ่ายวิศวกรรม ประกอบด้วย แผนกช่าง แผนกกลั่น และแผนกปรุงสุรา

2.3 ฝ่ายบัญชีและการเงิน ประกอบด้วย แผนกบัญชี และแผนกการเงิน

2.4 ฝ่ายธุรการ ประกอบด้วย แผนกธุรการ และแผนกพัสดุ

3. โรงงานดอยสะเก็ดคอนกรีต ตั้งอยู่เลขที่ 180 หมู่ที่ 5 ถนนเชียงใหม่ - ดอยสะเก็ด ตำบลลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มีผู้ใช้แรงงานจำนวน 49 คน เป็นหญิง 22 คน ชาย 27 คน โรงงานผลิตพื้นสำเร็จรูป และผลิตภัณฑ์คอนกรีตอัดแรงทุกชนิด การทำงาน ผู้ใช้แรงงานทุกคนช่วยกันทำทุกขั้นตอนของการผลิต ไม่ได้แบ่งแยกหน้าที่รับผิดชอบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ผู้ใช้แรงงานเกี่ยวกับการประกันสุขภาพตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวบรวมความรู้และแนวคิดมาสร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้แรงงานประกอบด้วย

- ข้อมูลด้านประชากร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา

รายได้

- ข้อมูลความรู้ที่เคยได้รับเกี่ยวกับ การประกันสังคมและแหล่งที่ได้รับความรู้
- ข้อมูลการเจ็บป่วยในรอบปีที่ผ่านมาและสวัสดิการการรักษาพยาบาล
- ข้อมูลการใช้บริการทางการแพทย์ ก่อนและหลังมีการประกันสังคม ปัญหา

ที่พบ จากการใช้บริการ และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล

- ข้อมูลความพึงพอใจและการไปใช้บริการ จากสถานพยาบาลตามโครงการ

ประกันสังคม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันสุขภาพตามพระราชบัญญัติประกัน

สังคม พ.ศ. 2533 ประกอบด้วย

ก. ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการประกันสุขภาพตามพระราชบัญญัติประกัน

สังคม พ.ศ. 2533 จำนวน 15 ข้อ

ข. ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ทดแทนทางการแพทย์ จำนวน 6 ข้อ

ค. ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการทางการแพทย์รองรับการประกันสุขภาพของสถานพยาบาล จำนวน 5 ข้อ

ข้อคำถามสร้างขึ้นในลักษณะ มาตรการประมาณค่า (rating scale) 3 อันดับ เพื่อให้ผู้ให้แรงงานเลือกตอบตรงตามความคิดเห็น ประกอบด้วยข้อความที่มีความหมายทางบวก และข้อความที่มีความหมายด้านลบ โดยที่

เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกนึกคิดของกลุ่มตัวอย่าง
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นกลุ่มตัวอย่างยังลังเล หรือไม่แน่ใจ
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของกลุ่มตัวอย่าง

การหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นและทำการหาความตรงตามเนื้อหา (content validity) จากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระจำนวน 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ ในการประกันสุขภาพและการประกันสังคมอีก 3 ท่าน รวมเป็น 5 ท่าน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ให้สมบูรณ์ครบตามเนื้อหาและครอบคลุม สามารถวัดได้ ในสิ่งที่ต้องการจะวัด แล้วนำไปทดลองใช้กับผู้ให้แรงงานที่เป็นผู้ประกันตนในโรงงานอุตสาหกรรม อันนี้คอม จำกัด นิคมอุตสาหกรรมลำพูน จังหวัดลำพูน จำนวน 20 ราย แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีการ โคเอเพินเซียน เอลฟา ของคอนนาค (coefficient alpha by Cornbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.86

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น ของโรงงานที่มีลูกจ้าง ตั้งแต่ 20 คนขึ้นไป ที่อยู่ในโครงการประกันสังคม และโรงพยาบาลนครพิงค์ เป็นสถานพยาบาลคู่สัญญาหลัก โดยอาศัยจากรายงานของโรงพยาบาลนครพิงค์
2. นำหนังสือแนะนำตัว จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไปติดต่อกับผู้จัดการบริษัท เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูล ในโรงงาน
3. รวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับรายละเอียดทั่วไปของโรงงานเชียงใหม่สู่ดัลักษณ์ โรงงานสุราษฎร์วิทยะเวียงพิงค์ และโรงงานคอยสะเกิดคอนกรีต
4. ประสานงานกับฝ่ายบุคคลของโรงงานเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีคุณสมบัติตรงตามต้องการ
5. นัดกลุ่มตัวอย่าง ประชุมชี้แจง แนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย ความอิสระในการให้ข้อมูล รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ ประโยชน์ที่กลุ่มตัวอย่างและผู้อื่นจะ ได้จากการวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และมีความจริงใจ
6. ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้
7. บรรณาธิการ ข้อมูลที่รวบรวมได้ เพื่อนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของข้อมูล ที่เก็บรวบรวมได้จากการสัมภาษณ์
2. กำหนดรหัสเป็นเลขหมาย ในแบบสอบถามแต่ละชุด โดยแยกเป็นข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น เกี่ยวกับการประกันสุขภาพตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533

3. ให้คะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันสุขภาพตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ดังนี้

3.1 ความคิดเห็นที่อยู่ในลักษณะเชิงบวก

เห็นด้วย ให้คะแนนเท่ากับ 3

ไม่แน่ใจ ให้คะแนนเท่ากับ 2

ไม่เห็นด้วย ให้คะแนนเท่ากับ 1

3.2 ความคิดเห็นที่อยู่ในลักษณะเชิงลบ

เห็นด้วย ให้คะแนนเท่ากับ 1

ไม่แน่ใจ ให้คะแนนเท่ากับ 2

ไม่เห็นด้วย ให้คะแนนเท่ากับ 3

4. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+

(Statistical Package for the Social Sciences Personal Computer plus)

โดย

4.1 ข้อมูลทั่วไป ใช้การแจกแจงความถี่ และร้อยละ

4.2 ข้อมูลความคิดเห็น วิเคราะห์หาความถี่ และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

จำแนกตามระดับความคิดเห็นในแต่ละข้อความ

4.3 แบ่งระดับความคิดเห็น โดยกำหนดช่วงคะแนนเป็น 3 ระดับคือ เห็นด้วย มีคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ระหว่าง 2.50 - 3.00 ไม่แน่ใจมีคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ระหว่าง 1.50 - 2.49 และไม่เห็นด้วยมีคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ระหว่าง 1.00-1.49

4.4 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็นในการประกันสุขภาพตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 กับความแตกต่างด้าน เพศ สถานภาพสมรส รายได้ ขนาดของโรงงาน สวัสดิการการรักษาพยาบาลที่เคยได้รับก่อนการประกันสังคม ความพึงพอใจต่อสถานพยาบาลตามโครงการประกันสังคม ของกลุ่มตัวอย่าง โดยการทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวน (analysis of variance) แล้วหาความแตกต่างทีละคู่โดยวิธีที (Tukey's HSD) โดยมีสูตรการคำนวณดังนี้

4.3.1 การทดสอบค่าที (t-test) (ชุดวี วงศ์วิริยะ 2534 : 177)

$$t = \frac{(\bar{x}_1 - \bar{x}_2) - (M_1 - M_2)}{Sp^2 (1/n_1 + 1/n_2)}$$

โดยที่ $Sp^2 = \frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2}$

$(\bar{x}_1 - \bar{x}_2)$ = ผลต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

$(M_1 - M_2)$ = ผลต่างค่าเฉลี่ยของประชากรกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

Sp^2 = ค่าประมาณความแปรปรวนร่วมของกลุ่มตัวอย่างประชากร ทั้ง 2 กลุ่ม

n_1 = จำนวนประชากรในกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 = จำนวนประชากรในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

s_1 = ความแปรปรวนของตัวแทนกลุ่มที่ 1

s_2 = ความแปรปรวนของตัวแทนกลุ่มที่ 2

4.3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี 1 ตัวประกอบ (เมื่อ n ในแต่ละกลุ่มตัวอย่างเท่ากัน) (ชุดที่ วงศ์วัตนะ 2534 : 250)

source of variation	df	sum of square (SS)	mean square (MS)	F
between groups	k-1	SSB	MSB	$\frac{MSB}{MSW}$
within groups	k(n-1)	SSW	MSW	
total	nk-1	SST		

โดยที่ $SSB = \sum T_j^2 - \frac{T^2}{N}$

$$SST = \sum_{j=1}^k \sum_{i=1}^{n_j} X_{ij}^2 - \frac{T^2}{N}$$

$$SSW = SST - SSB$$

$$MSB = \frac{SSB}{k-1}$$

$$MSW = \frac{SSW}{k(n-1)}$$

- และ T_j = ผลรวมของคะแนน n ค่าในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง
 = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองทุกๆ ค่าในกลุ่มตัวอย่าง
 N_j = จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง
 k = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนคะแนนทั้งหมด
 T = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 T^2 = ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

4.3.3 การเปรียบเทียบพหุคูณ (multiple comparison test)

โดยวิธี Tukey's HSD

$$\text{สูตร HSD} = q_\alpha \sqrt{\frac{MSW}{N}}$$

โดยที่ q_α = ค่าจากตาราง I

MSW = ค่า within-group mean square ที่คำนวณได้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน

n = จำนวนหน่วยตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม (โดยตั้งข้อตกลงว่าแต่ละกลุ่มต้องมีจำนวนหน่วยตัวอย่างเท่ากัน)